

Saksdokumenter:

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 9.-10.09.2008 (*vedlagt*)

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 08.12.2008 (*vedlagt*)

Protokoller

1. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 9.-10.09.2008

Forslag til vedtak

Protokollen ble godkjent.

2. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 08.12.2008

Forslag til vedtak

Protokollen tas til etterretning.

Protokoll Mellomkirkelig råd (MKR)

08.-09.09.2008

First Victoria Hotell, Hamar

Til stede:

Berit Hagen Agøy (ikke under sak 59), Benedicte Aschjem, Berit M. Andersen (vara BMs representant) (ikke under sakene 44, 45, 46, 54.1, 61, 62), Helene Bjerkestrand, Oddhild Johnsen Klevberg, Henny Koppen (ikke under sakene 45 og 46), Kathrine Lind-Solstad (vara for Rolf Steffensen), Jenny Skumsnes Moe (kun under sakene 43, 47, 50, 53, 59), Inger Anne Naterstad (vara for Tale Hungnes) (ikke under sakene 43, 47, 50, 53, 59), Kjell Bertel Nyland, Erlend Rogne, Atle Sommerfeldt (KNs representant) (kun under sakene 43, 47, 50, 53, 59) og Einar Vegge

Forfall:

Ernst Baaslands (BMs representant), Harald Hegstad (TN-leder), Tale Hungnes, Raag Rolfsen (KISP-leder), Elise Sandnes (KEK-representant), Rolf Steffensen, Kjetil Aano og Helge Aarseth (LVF-representant)

Til stede fra sekretariatet:

Olav Fykse Tveit, Liv Janne Dehlin, Beate Fagerli, Knut Hallen, Estrid Hessellund, Jens-Petter Johnsen, Sven Thore Kloster, Gard Lindseth, Sven Oppegaard, Hans Erik Raustøl og Gunnar Westermoen

Gjester:

Representanter fra Hamar bispedømme: Solveig Fiske, Arne Bakken, Siv Birkeland, Arnfinn Bjørgen, Kristin Tepstad Eide, Lasse Gran, Frode Grøstad, Freddy Knutsen, Marit Tingelstad og Bjørn Vilberg

Møtet ble ledet av Berit Hagen Agøy (fung. leder), og som vanlig fulgte man ordningen med en saksordfører for hver sak.

Hans Erik Raustøl innledet møtet med andakt. Den første dagen var det også samtaler med ansatte på bispedømmekontoret og medlemmer av bispedømmerådet.

Saksliste

- Sak MKR 43/08: Protokoller
- Sak MKR 44/08: Saker i de økumeniske organisasjoner
- Sak MKR 45/08: Orienteringssaker
- Sak MKR 46/08: Referatsaker
- Sak MKR 47/08: Fast tilsetning av avdelingsdirektør/generalsekretær for Mellomkirkelig råd (u.off.)
- Sak MKR 48/08: Bærekraft og skaperverk. Økumenisk prosjekt for endring av kirke og samfunn 2007-2017. 2. gangs behandling (KM-sak)
- Sak MKR 49/08: Norsk engasjement i Afghanistan
- Sak MKR 50/08: Kyrkjene i Midtausten og vårt ansvar (KM-sak)
- Sak MKR 51/08: Folkevalgtes arbeidsvilkår - Godtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste
- Sak MKR 52/08: Oppnevning av delegater til KEKs generalforsamling 2009 og LVFs generalforsamling 2010 (KM-sak)
- Sak MKR 53/08: Kristen-muslimsk uttalelse om kjønnsbasert vold
- Sak MKR 54/08: Oppnevning av representanter til økumeniske sentralkomiteer og råd (KM-sak)
- Sak MKR 55/08: Supplerende valg til Kirkens Nødhjelps representantskap (KM-sak)
- Sak MKR 56/08: Planlegging av 100-årsmarkering for Edinburgh 1910
- Sak MKR 57/08: Årsplaner 2009 for Mellomkirkelig råd
- Sak MKR 58/08: Kirkelig uttalelse om asylsituasjonen i Norge
- Sak MKR 59/08: Fungerende leder for MKR fram til KM 2008
- Sak MKR 60/08: Særskilte regler for de kirkelige valg 2009 (demokratireformen)
- Sak MKR 61/08: Prosess – MKR som høringsinstans i Gudstjenestereformen
- Sak MKR 62/08: Oppnevning av medlemmer til Det Norske Bibelselskaps representantskap 2009-2011 (KM-sak)

MKR 43/08   Protokoller

MKR-43/08 Vedtak:

1. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 22.-23.05.2008

Protokollen ble godkjent.

2. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 13.06.2008

Protokollen tas til etterretning.

MKR 44/08   Saker i de økumeniske organisasjonene

Norges Kristne Råd (NKR)

Vedtak

Protokoll fra styremøte i Norges Kristne Råd 28.05.08 tas til orientering.

Kirkenes Verdensråd (KV)

Sammendrag

Leder i Kirkenes Verdensråds sentralkomité og president i Den evangeliske kirke av den augsburgske konfesjon i Brasil (IECLB), Dr. Walter Altmann, besøkte Norge fra 13.-15. mai 2008. Formålet med besøket var å utveksle informasjon om situasjonen i Kirkenes Verdensråd og å informere om og utdype vennskapssamarbeidet mellom IECLB og Den norske kirke. I tillegg besøkte Walter Altmann IECLBs mangeårige samarbeidspartner i Brasil, Det Norske Misjonsselskap (NMS) i Stavanger, sammen med representanter for Mellomkirkelig råd.

Altmann informerte om den nåværende situasjonen i Kirkenes Verdensråd i et møte med KVs samarbeidspartnere i Norge og Den norske kirkes representanter i KV-relaterte organer. Som en oppfølging av hovedsaker fra møtet ble en skriftlig henvendelse sendt Dr. Altmann fra sekretariatet.

Leder og generalsekretær i Mellomkirkelig råd fulgte dessuten opp spørsmålene omkring KVs lederskap med en skriftlig henvendelse til Dr. Agnes Aboum, leder for KVs nominasjonskomité for ny generalsekretær.

Vedtak

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

Det lutherske verdensforbund (LVF)

Vedtak

1. Rapportene fra møte i den ortodoks-lutherske dialogkommisjonen 30.5.-7.6.2008, fra møte i DMDs Prosjektkomité 12.-16. mai 2008 og fra møte i LWF Council 26. juni–2. juli 2008 tas til orientering.
2. Mellomkirkelig råd har mottatt brev fra LVFs president med oppfordring til å nominere kandidat(er) til generalsekretær i LVF. Siden stillingsbeskrivelsen vil bli revidert i oktober d.å., er det naturlig at endelig beslutning i saken foretas etter at den nye beskrivelsen er mottatt.
3. I lys av samtalen på MKRs septembermøte bes MKR/AU ferdigstille nominasjonen og oversende den til LVFs president.

Komiteen av europeiske kirker (KEK)

Vedtak

Mellomkirkelig råd tar Rapport fra konsultasjon om dialogene mellom ortodokse kirker og andre medlemskirker i Konferansen av europeiske kirker (KEK) 23.–25. juni 2008 og "Comment by the WCC and the CEC on the situation in Georgia" til orientering.

MKR 45/08   Orienteringssaker

---

1. Invitasjon til Training of Trainers – formidlingsseminar
2. Fagdag for de kirkelige utdanningsinstitusjonene 9.10.08
3. Orientering om trosfrihetsengasjementet
4. Responses to "A Common Word" fra muslimske ledere (rapport)
5. Rom for ressurser - ROM-prosjektet bygges om
6. Protokoll fra KNs representantskapsmøte 30.-31. mai 2008
7. Rapport fra Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandets 51. generalforsamling i Bergen 27.-29. juni 2008
8. Rapport fra Metodistkirkens årskonferanse 2008
9. Oppsummering fra 250-årsminnet for Hans Egedes død i Harstad 15. juni 2008
10. Rapport fra Det Norske Misjonsselskaps 57. generalforsamling, Bergen, 9.–13. juli 2008
11. MKRs engasjement i interreligiøst arbeid i Midtøsten
12. Styrket demokrati i Dnk – KR's høringsuttalelse
13. Rapport fra Muslim World League's World Conference on Dialogue, Madrid, 16.-18. juli 2008
14. Interreligiøst initiativ i Trondheim i forbindelse med Olavsdagene
15. "Rapport fra internasjonal hiv/aidskonferanse i Mexico City august 2008
16. Strategiplan for kjønn og likestilling i Den norske kirke 2009-2014
17. To kirker – én tro" - Samarbeidsavtale med Den Evangelisk-Lutherske Frikirke (KM-sak)

18. Vennekapshefte (*muntlig*)
19. Rapport fra møte mellom representanter for Norges Kristne Råd/Mellomkirkelig råd og Kinas ambassadør til Norge 14.08.2008
20. Rapport fra The Lambeth Conference 16.07.-03.08.2008

MKR-45/08 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar sakene til orientering.

MKR 46/08   Referatsaker

---

1. Protokoll fra møte i Teologisk nemnd 05.06.08
2. Protokoll fra møte i LVFs Nasjonalkomit  13.06.08
3. Protokoll fra møte i Kirkerådet 4.-6.06.08
4. Referat fra møte i Samarbeidsråd for Menighet og Misjon (SMM) 11.-12.06.08
5. Protokoll fra møte 29.05.08 i Kontaktgruppa mellom Islamsk R d Norge og Mellomkirkelig råd
6. Protokoll fra møte 18.06.08 i Kontaktgruppa mellom Det Mosaiske Trossamfund og Mellomkirkelig råd
7. Protokoll fra rådsmøte og årsmøte i Samarbeidsrådet for tros- og livsynssamfunn (STL) 14.05.2008

MKR-46/08 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar referatsakene til etterretning.

MKR 47/08   Fast tilsetting av avdelingsdirektør/generalsekretær for Mellomkirkelig råd

---

MKR-47/08 Vedtak:

Mellomkirkelig råd støtter innstillingen av Olav Fykse Tveit til stilling som avdelingsdirektør/generalsekretær for Mellomkirkelig råd. Rådets medlemmer er svært glade for at Olav Fykse Tveit er villig til å fortsette i stillingen.

MKR 48/08   Bærekraft og skaperverk.  kumenisk prosjekt for endring av kirke og samfunn 2007-2017. 2. gangs behandling

---

MKR's behandling

MKR foretok en grundig drøfting av dokumentet og diskuterte bl.a. balansen i teksten mellom dets politiske og teologiske profil. Rådet var enig i den vektleggingen som er gjort i

dokumentets grunnlagstekning, hvor det vises hvorfor og hvordan kirken skal jobbe med de politiske prosessene. Rådet påpekte viktigheten av å ha teologien som utgangspunkt for det politiske arbeidet: Vårt utgangspunkt er skapertroen og inkarnasjonen, og dette må vi ta med oss som grunnlag også for vårt politiske arbeid.

Lokalmenighetens rolle ble vektlagt, og det ble uttrykt at lokalmenighetenes ansvar må komme enda tydeligere inn i dokumentet, gjerne innledningsvis. Ikke minst i forhold til det holdningsmessige må lokalnivået spille en viktig rolle.

Det ble diskutert hva som er kirkens særskilte rolle i miljøspørsmålene. Kirken bør være etisk premissleverandør i miljødebatten og veilede næringsliv og politikere.

Mellomkirkelig råd foretok noen revisjoner i pkt. 2 i "Forslag til vedtak Kirkerådet". Se nytt forslag til vedtak nedenfor.

MKR-48/08 Vedtak:

Mellomkirkelig råd foreslår for Kirkerådet følgende reviderte forslag til vedtak:

1. Kirkerådet inviterer Norges Kristne Råd og Kirkens Nødhjelp til å være samarbeidspartnere i bærekraft-prosjektet. Administrasjonen kan involvere andre samarbeidspartnere i den grad den finner det tjenlig.
2. Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak:
  1. Kirkemøtet ønsker å realisere den vedtatte bærekraftreformen for Den norske kirke som et økumenisk samarbeidsprosjekt, og er glad for at andre kirkesamfunn og kristne organisasjoner ønsker å delta i prosjektet.
  2. Prosjektets visjon er - med utgangspunkt i troen på den treenige Gud:
    - at kirken bidrar til å sikre en internasjonal, forpliktende klimaavtale som et steg mot et bærekraftig samfunn, og
    - at kirkelige miljøer og aktører demonstrerer et bevisst forhold til miljø, forbruk og rettferd.
  3. Kirkemøtet oppfordrer alle nivåer i Den norske kirke til å se sammenhengen mellom vår tro og dette prosjektets innhold i arbeidet med de ulike reformene i kirken.
  4. Kirkemøtet ber prosjektets styringsgruppe om å arbeide for regjeringens støtte til prosjektets finansiering.
  5. Kirkemøtet inviterer andre samfunnsaktører - slik som næringsliv, forskningsmiljøer og organisasjoner - med i et samarbeid om prosjektet.
  6. Kirkemøtet ber om at fremdriften av prosjektet rapporteres til Kirkemøtet gjennom Kirkerådets årsmeldinger. Kirkemøtet 2012 får seg forelagt et forslag til revidert prosjekt- og milepælplan.

MKR 49/08   Norsk engasjement i Afghanistan

Sammendrag

På fjorårets kirkemøte kom biskop Solveig Fiske først med et forslag til tekst om Afghanistan som hun senere trakk. Den endelige teksten ble som følger:

”Kirkemøtet vil be Mellomkirkelig råd bidra til den offentlige debatten om de etiske implikasjoner av det norske engasjementet i Afghanistan.”

Mellomkirkelig råd behandlet denne saken på sitt møte 11.-13.02.2008. På dette møtet ble det besluttet å innhente flere synspunkter fra kirkelige aktører og andre før rådet eventuelt ville komme med en egen uttalelse om det norske engasjementet i Afghanistan.

Etter at KISP behandlet saken på sitt møte 25. og 26. februar 2008, ble det invitert til et internt drøftingsseminar 8. april med deltagelsen fra Hærstaben, Forsvarets Forskningsinstitutt, Bispemøtet, Mellomkirkelig råd, KISP og Kirkens Nødhjelp.

På bakgrunn av de innspill som er kommet frem på disse møtene, ble MKR presentert for et forslag til uttalelse på sitt møte 22.-23.05.2008. Det var da enighet om at det måtte jobbes noe mer med uttalelsen fra sekretariatets side.

MKR ble på møtet presentert for et nytt forslag til uttalelse om det norske engasjementet i Afghanistan.

MKR's behandling

MKR gjennomgikk og reviderte det utsendte forslag til uttalelse fra Mellomkirkelig råd om Norsk engasjement i Afghanistan. Den endelige teksten til uttalelse vedlegges protokollen.

MKR-49/08 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd slutter seg til uttalelsen om Norsk engasjement i Afghanistan.
2. Uttalelsen sendes til norske myndigheter, media og aktuelle samarbeidspartnere.
3. Uttalelsen sendes relevante kirkelige instanser, bl.a. Kirkerådet og Bispemøtet, til orientering.

MKR 50/08   Kyrkjene i Midtausten og vårt ansvar (KM-sak)

MKR's behandling

MKR var i all hovudsak godt nøgde med dokumentet og det arbeidet som er gjort med saka. Det vart gitt nokre forslag til korleis dokumentet kan bli enda betre. Mellom anna bad rådet om presiseringar i omtalen av religionsfridomen i Israel og av den påståtte 'sivilisasjonskonflikten' mellom Vesten og islam. Det vart òg streka under at det må leggjast vekt på tiltak overfor lokalkyrkjelydane.

Rådet diskuterte om vedtaket burde vore enda meir konkret, men samla seg om å halde fast på framlegget til vedtak.

MKR-50/08 Vedtak:

1. Mellomkyrkjeleg råd ber Kyrkjerådet fremje saka ”Kyrkjene i Midtausten og vårt ansvar” for Kyrkjemøtet, med den saksutgreinga som er utarbeidd.

2. Mellomkyrkjeleg råd rår Kyrkjemøtet til å gjere følgjande vedtak:

1. Kyrkjemøtet 2008 vil understreke det ansvaret vi som kyrkje har for våre kristne brøyr og systre i Midtausten. Dette byggjer på det Kyrkjemøtet har høyr, lest og drøfta om den situasjonen kyrkjene i Midtausten står i, særleg kyrkjene i Israel og Dei palestinske områda.
2. Kyrkjemøtet ser at innsatsen for kyrkjene Den norske kyrkja samarbeider mest med, er verdifull. Den må halde fram og gjerne intensiverast.
3. Kyrkjemøtet vil be norske styresmakter fortsette å arbeide for levevilkåra for dei kristne minoritetane i Midtausten.
4. Kyrkjemøtet ber om at dei prioriterte arbeidsfelte som er foreslått, vert fylgt opp, og at ein særleg legg vekt på følgjande:

.....

MKR 51/08   Folkevalgtes arbeidsvilkår - Godtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste

---

Sammendrag

Det gjøres rede for dagens praksis med retningslinjer som gjelder pr. i dag. Det drøftes nærmere hvilke prinsipper som bør gjelde med spesiell vekt på frivillighetens betydning i det kirkelige arbeidet.

De økonomiske og administrative konsekvensene utgjør i størrelsesorden kr 1,364 mill. hvis alle får tapt arbeidsfortjeneste. I dag utbetales det i underkant av kr 100.000. Ved innføring av møtgodtgjørelse for alle delegater vil dette medføre ytterligere kr 1,5 mill. i økte utgifter i tillegg til de administrative utgiftene ved ordningen.

MKR's behandling

MKR ber om at det presiseres at denne saken gjelder de sentralkirkelige råd.

MKR-51/08 Vedtak:

1. MKR støtter at utgifter til reise og opphold samt tapt arbeidsfortjeneste dekkes som i dag og etter søknad fra den enkelte. Det samme gjelder utgifter til barnepass. Kirkerådet søker departementet om fullmakt til å dekke reelle utgifter til tapt arbeidsfortjeneste utover det som er statens satser. Videre søkes det om at studenter kan innvilges utbetaling etter laveste sats (ulegitimert) ved deltakelse i møter på dagtid.
2. MKR støtter forslaget om at lederne av de tre rådene gis en fast godtgjørelse på henholdsvis kr 50.000 for leder av Kirkerådet og kr 32.000 for lederne av Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd.
3. MKR er enig i at dagens praksis for alle andre utvalg fastholdes ved at utgifter til reise og opphold dekkes etter innlevert reiseregning.

Sammendrag**Delegater til KEKs generalforsamling**

Mellomkirkelig råd skal legge frem for Kirkemøtet 2008 forslag til 5 delegater fra Den norske kirke til generalforsamlingen i Konferansen av europeiske kirker (KEK) i Lyon, Frankrike, 15.–21. juli 2009, og 12 delegater til generalforsamlingen i Det lutherske verdensforbund (LVF) i Stuttgart, Tyskland, 20.–27. juli 2010.

MKR-52/08 Vedtak:**1. Mellomkirkelig råd foreslår for Kirkemøtet følgende delegater til KEKs generalforsamling 15.–21. juli 2009:**

- 1) Mellomkirkelig råds leder (leder av delegasjonen)
Vara: Mellomkirkelig råds nestleder
- 2) Biskop (velges av Bispemøtet)
Vara: Biskop (velges av Bispemøtet)
- 3) Elise Sandnes (Medlem KEKs sentralkomiteé, kandidat)
Vara: Halvor Nordhaug (Medlem CEC Commission for Churches in Dialogue)
- 4) Inga Marie Nordstrand (Nord-Hålogaland, Samisk kirkeråd, 27 år)
Vara: Kirsti Guvsám (Møre bispedømme, Sametinget, Teologisk nemnd, 26 år)
- 5) Erlend Rogne (Mellomkirkelig råd, Møre bispedømme)
Vara: Katrine Lind-Solstad (Sør-Hålogaland bispedømme, 23 år, student)

Mellomkirkelig råds generalsekretær vil fungere som rådgiver for delegasjonen.

2. Mellomkirkelig råd foreslår for Kirkemøtet følgende delegater til LVFs generalforsamling 20.–27. juli 2010:

- 1) Mellomkirkelig råds leder (leder av delegasjonen)
Vara: Mellomkirkelig råds nestleder
- 2) Biskop (velges av Bispemøtet)
Vara: Biskop (velges av Bispemøtet)
- 3) Tale Hungnes (Mellomkirkelig råd, Oslo bispedømme)
Vara: Erlend Rogne (Mellomkirkelig råd, Møre bispedømme)
- 4) Tore Johnsen (Samisk kirkeråd, Nord-Hålogaland bispedømme)
Vara: Ingrid Joma (Samisk kirkeråd, Oslo)
- 5) Kjetil Aano eller Berit Hagen Agøy (jf. valgkomiteens forslag til MKR-leder)
Vara: Kari Storstein Haug (MHS, Stavanger)
- 6) Anne Lovise Tveter (Kirkerådet)
Vara: Sissel Vartdal (Kirkerådet, Bjørgvin bispedømme)
- 7) Gunnar Heiene (MF, Oslo)
Vara: Vidar Haanes (MF, Oslo)
- 8) Aud Tønnesen (TF, Oslo)
Vara: Trygve Wyller (TF, Oslo)
- 9) Jenny Skumsnes Moe (Mellomkirkelig råd, Hamar, 22 år)
Vara: Helene Bjerkestrand (Tunsberg Bispedømme, Mellomkirkelig råd, 22 år)
- 10) Siv Limstrand (Nidaros bispedømme)
Vara: Ragnhild Jepsen (Nidaros bispedømme)

- 11) Pål Bergseth Ulvedal (Bjergvin bispedømme, 21 år, student)
Vara: Anders Møller Stray (Borg bispedømme, 25 år, student)
- 12) Brita Bye (Diakonforbundet)
Vara: Leiv Sigmund Hope (Diakonforbundet)

Mellomkirkelig råds generalsekretær vil fungere som rådgiver for delegasjonen

---

MKR 53/08   Kristen-muslimsk uttalelse om kjønnsbasert vold

Sammendrag

Kontaktgruppa for Mellomkirkelig råd og Islamsk Råd Norge har over en lengre periode hatt samtaler om likestilling og kjønsspørsmål. Kontaktgruppa har bestemt seg for å følge opp disse samtalene med et konkret engasjement mot kjønnsbasert vold og vold i nære relasjoner. Dokumentasjon viser at en del av voldsofrene som oppsøker krisesentra i Norge, mener at volden har vært religiøst begrunnet og legitimert – både blant kristne og muslimer.

Konkret ønsker Kontaktgruppa at arbeidet skal resultere i en fellesuttalelse mot kjønnsbasert vold og vold i nære relasjoner, samt et seminar om tematikken der også aktuelle aktører fra storsamfunnet er med – for eksempel krisesentra, andre organisasjoner, justisdepartementet etc.

I uttalelsen ønsker Kontaktgruppa å fordømme alle former for vold i nære relasjoner og kjønnsbasert vold. I tillegg ønsker den å ta avstand fra de fortolkningene av ens religiøse tradisjoner som kan brukes til å legitimere kjønnsbasert vold og vold i nære relasjoner.

Fellesuttalelsen blir trolig utarbeidet og offentliggjort før neste MKR-møte.

MKR-53/08 Vedtak:

Mellomkirkelig råd takker for Kontaktgruppas engasjement mot kjønnsbasert vold, og ønsker en eventuell fellesuttalelse og seminar om problematikken velkommen. MKR vil få tilsendt utkastet til uttalelse og godkjenning per e-post.

MKR 54/08   Oppnevning av representanter til økumeniske sentralkomiteer og råd (KM-sak)

Sammendrag

Følgende omskiftninger i Den norske kirkes representasjon i styrende organer i økumeniske organisasjoner står for tur:

1. Sentralkomiteemedlem til Kirkenes Verdensråd (KV)

Vårt medlem i sentralkomiteen i Kirkenes Verdensråd går ut, og nytt medlem skal velges for resten av inneværende periode, frem til 2013. Sentralkomiteen består av 159 medlemmer som representerer alle KVs medlemskirker. Kirkenes Verdensråd jobber for

tiden med store utfordringer i lederskifte og organisasjonsstruktur. Samtidig må organisasjonen forholde seg til at den økumeniske familie er i forandring og vekst, i tillegg til at store felleskirkelige programmer fremdeles drives i regi av KV. Vervet vil kreve god kjennskap til organisasjonen.

MKR's behandling

MKR diskuterte saken inngående ut fra flere innfallsvinkler.

- Gitt KVs aktuelle situasjon: Hvilke kvalifikasjoner kreves av et norsk sentralkomiteemedlem?
- Er det medlemmer i rådet som innehar denne kompetansen?
- Har vi aktuelle kandidater utenom rådet? I et slikt tilfelle vil rådet tilføres kompetanse ved at sentralkomiteemedlemmet også vil bli medlem av MKR.
- Kan samme person både være sentralkomiteemedlem og ansatt i MKR's sekretariat? I et slikt tilfelle tas det for gitt at vedkommende ikke vil bli medlem av rådet samtidig.

Det var ikke sendt ut noen forslag til kandidater før møtet. På møtet ble Tale Hungnes og Olav Fykse Tveit foreslått. Ved avstemningen fikk Olav Fykse Tveit åtte stemmer og Tale Hungnes to stemmer.

Mindretallet la vekt på prinsippet om at det er en fordel for Dnk om tillitsverv i de økumeniske organisasjoner spres på flere personer for å bygge opp en bredere kompetanse i kirken. MKR's generalsekretær bør ha rollen som rådgiver for tillitsvalgte.

Flertallet var enige i dette prinsippet, men mente at den alvorlige situasjonen KV nå befinner seg i, tilsier en ekstraordinær løsning. De mente at i den aktuelle situasjonen er Fykse Tveit den som fra Dnks side er best egnet. Han foreslås i kraft av seg selv og ikke som generalsekretær. Han vil ikke kunne være rådsmedlem så lenge han er ansatt i MKR:

2. Medlem av Rådet i Det lutherske verdensforbund (LVF)

Ved generalforsamlingen i Det lutherske verdensforbund i juli 2010 vil nytt råd for organisasjonen velges for perioden 2010-2017. Rådet er det øverste styrende organ i LVF mellom generalforsamlingene.

De nordiske medlemskirker står sterkt i organisasjonen, og Den norske kirke bidrar med store økonomiske ressurser. Andre nordiske medlemskirker har i inneværende periode i tillegg vært representert i høyere tillitsverv i organisasjonen.

3. Konferansen av europeiske kirker (KEK)

Ved generalforsamlingen i KEK i juli 2009 skal ny sentralkomitee velges. Sentralkomiteen er øverste styrende organ mellom generalforsamlingene. KEK står overfor en periode hvor nye visjoner skal prøves ut samtidig som integrering av Den Europeiske Kirkekommissjonen for Migranter (CCME) betyr en omfattende restrukturering av en liten og komplisert struktur.

Den norske kirkes medlem i sentralkomiteen kan gjenvelges for perioden 2009–2015, noe som vil sikre kontinuitet.

MKR-54/08 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd foreslår for Kirkemøtet at Olav Fykse Tveit oppnevnes som medlem av sentralkomiteen i KV for resten av inneværende periode, fram til 2013.

2. Mellomkirkelig råd foreslår for Kirkemøtet at en biskop nomineres som Den norske kirkes kandidat til LVFs råd for perioden 2010-2017. MKR anbefaler at det vurderes at en kvinne nomineres, og gjerne en med erfaring fra internasjonale sammenhenger.

I tillegg foreslår MKR at Jenny Skumsnes Moe nomineres som ungdomskandidat til LVFs råd i samme periode.

3. Mellomkirkelig råd foreslår for Kirkemøtet at Elise Sandnes nomineres som Den norske kirkes kandidat til sentralkomiteen i KEK for perioden 2009–2015.

I tillegg foreslår Mellomkirkelig råd at delegasjonen gis fullmakt til å foreslå en ungdomskandidat til sentralkomiteen dersom den totale sammensetning av kandidater tilsier det.

MKR 55/08   Supplerende valg til Kirkens Nødhjelps representantskap (KM-sak)

Sammendrag

1. Det er Mellomkirkelig råd som nominerer medlemmene til Kirkens Nødhjelps representantskap for oppnevning på Kirkemøtet. De samiske representantene i representantskapet nomineres av MKR etter forslag fra Samisk kirkeråd.

På Kirkemøtet 2006 ble Ronald Urheim oppnevnt som samisk representant med John Erland Boine som vara i KNs representantskap for perioden fra representantskapsmøtet 2007 fram til representantskapsmøtet i 2011. Ronald Urheim har imidlertid skriftlig bedt seg fritatt fra dette vervet, og det er derfor nødvendig å oppnevne en ny fast samisk representant.

Samisk kirkeråd foreslo på sitt møte 21.-22. mai d.å. at John Erland Boine som nå har vært varamedlem, blir oppnevnt som fast medlem i representantskapet med Jovna Zakharias Dunfjell som varamedlem for resten av perioden.

2. På Kirkemøtet 2006 ble MKRs leder oppnevnt som medlem i KNs representantskap med Benedicte Aschjem som vara for perioden fra representantskapsmøtet 2007 fram til representantskapsmøtet i 2011. Da MKRs leder har en betydelig arbeidsmengde og foruten møtene i MKR, MKR/AU og KR må representere ved flere anledninger, foreslås det at MKRs nye leder som blir valgt på KM 2008, blir fritatt fra vervet som medlem i KNs representantskap.

Da Benedicte Aschjem ikke ønsket å rykke opp som vanlig medlem til KNs representantskap, er Henny Koppen blitt forespurt og svart ja til å nomineres som medlem til KNs representantskap for resten av perioden.

MKR-55/08 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd foreslår overfor Kirkemøtet følgende samisk representasjon i Kirkens Nødhjelps representantskap for resten av perioden fram til representantskapsmøtet i 2011: John Erland Boine som medlem og Jovna Zakharias Dunfjell som personlig varamedlem.

2. Mellomkirkelig råd foreslår overfor Kirkemøtet at Henny Koppen oppnevnes som medlem (ny) med Benedicte Aschjem som personlig varamedlem (tidl. valgt) til KNs representantskap for resten av perioden fram til representantskapsmøtet i 2011.

MKR 56/08   Planlegging av 100-årsmarkering for Edinburgh 1910

MKR's behandling

MKR uttrykte glede over det forberedelsesarbeidet som er gjort både internasjonalt og i Norge. Rådet hadde likevel noen innvendinger mot den foreslåtte metodikken i evalueringen av norsk misjon, og ber at planleggingsgruppa ser nærmere på dette.

MKR-56/08 Vedtak:

1. MKR støtter forslaget til den nasjonale markeringen og oppfordrer til aktiv deltakelse i planleggingsprosessen. MKR minner om Kirkemøtets vedtak i 2005 om "En misjonerende kirke", og oppfordrer planleggingsgruppen til å informere om prosessen og også involvere bispedømmene.
2. MKR ber planleggingsgruppen om å vurdere teologisk og kirkepolitisk bredde i sitt forslag til mulige deltakere i en evalueringsgruppe fra sør og til kontaktgruppen. MKR ber planleggingsgruppa revurdere prinsippene for en evaluering av norsk misjon ut fra de momentene som framkom i samtalen.
3. MKR er svært glad for initiativet til en parallell ungdomsprosess og gir sin tilslutning til planleggingen av studieprosessen og en nasjonal markering.

MKR 57/08   Årsplaner 2009 for Mellomkirkelig råd

MKR-57/08 Vedtak:

Mellomkirkelig råd sier seg tilfreds med de prioriterte delmål for 2009 som er blitt lagt frem til drøfting, og forutsetter at de fremkomne kommentarene tas hensyn til i det videre arbeidet med avdelingens årsplaner.

Sammendrag

Mellomkirkelig råd har i mange år jobbet for en mer human flyktning- og asylpolitikk. Dette har skjedd i nært samarbeid med bl.a. Bispemøtet og Flyktningenettverket. Det siste året har økningen i antall asylsøkere til Norge vært større enn forventet. Situasjonen berører mange lokalsamfunn, og UDI mener at kommunene må bidra med å ta imot flere asylsøkere i mottakene. Saken har også fått en del medieoppmerksomhet de siste månedene og bidratt til å blåse liv igjen i debatten om norsk asylpolitikk.

Situasjonen kaller på oppmerksomhet og ansvarlighet for hele Norge, både for kommunene, kirkene og rikspolitikere. MKR har hele tiden vært av den oppfatning at kirkene har store muligheter til å bidra konstruktivt i situasjonen. De kan engasjere seg både lokalt og nasjonalt – og både politisk og holdningsmessig. Derfor har MKR bl.a. handlet på følgende måte:

1. Brev til menighetsråd, prester og andre ansatte i menighetene
2. Bidrag gjennom Flyktningenettverket
3. Samtaler med UDI
4. Uttalelse fra MKR til rikspolitikere

MKR's behandling

MKR drøftet det framlagte forslaget til uttalelse og gjorde noen mindre endringer. Den endelige teksten til uttalelsen vedlegges protokollen.

MKR-58/08 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd slutter seg til uttalelsen om asylsituasjonen i Norge.
2. Uttalelsen sendes til norske myndigheter, media og aktuelle samarbeidspartnere.
3. Uttalelsen sendes relevante kirkelige instanser, bl.a. Kirkerådet og Bispemøtet, til orientering.

Sammendrag

Ingrid Vad Nilsen har trukket seg fra alle oppgaver i Mellomkirkelig råd, inkludert ledervervet, grunnet sin nye stilling som ekspedisjonssjef i Kirkeavdelingen i KKD. MKR's nestleder, Erlend Rogne, har bedt seg fritatt fra å fungere som leder.

Før MKR's møte sluttet MKR/AU seg til nestleders forslag om å be Berit Hagen Agøy om å fungere som leder for MKR fram til at KM 2008 har valgt en ny leder og vedkommende har trådt i funksjon.

MKR-59/08 Vedtak:

Mellomkirkelig råd ber Berit Hagen Agøy om å fungere som leder for MKR som en ekstraordinær ordning fram til at KM 2008 har valgt en ny leder og vedkommende har trådt i funksjon.

MKR 60/08   Særskilte regler for de kirkelige valg 2009 (demokratireformen)

Sammendrag

Kirkerådets sak KR 46/08 "Særskilte regler for de kirkelige valg 2009 (demokratireformen)", har noen punkter som vedrører statutter for henholdsvis Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd.

Som følge av at det ikke lenger skal velges 5 medlemmer av Kirkemøtet på fritt grunnlag, er det behov for å gjøre justeringer i Kirkemøtets forretningsorden og i Statutter for Mellomkirkelig råd og Statutter for Samisk kirkeråd.

Saken dreier seg primært om konsekvensene for leder i MKR og SKR av at det foreslås å avvikle ordningen med valg av 5 representanter til Kirkemøtet på fritt grunnlag.

MKR's behandling

MKR gjennomgikk de foreslåtte endringer og statuttene og hadde ingen innvendinger til det framlagte forslag til vedtak.

MKR-60/08 Vedtak:

Mellomkirkelig råd anbefaler det framlagte forslag til endringer i Statutter for Mellomkirkelig råd og Kirkemøtets forretningsorden.

MKR 61/08   Prosess – MKR som høringsinstans i Gudstjenestereformen

---

MKR's behandling

MKR støttet det framlagte forslag til vedtak, men ønsket å styrke rådsrepresentasjonen i høringsgruppa med én person.

MKR-61/08 Vedtak:

1. MKR er tilfreds med at rådet er tatt med som høringsinstans for materialet utviklet innenfor reformen av kirkens gudstjenesteliv.

2. Materialet vil måtte vurderes av MKR særlig i forhold til de områder og anliggender hvor MKR har spesielt fokus.
3. Følgende personer fra MKR oppnevnes til å forestå arbeidet med høringsuttalelsen:
  - Einar Vegge (gruppens leder)
  - Henny Koppen
  - Oddhild Johnsen Klevberg
  - TN, KISP og KUI bes om å oppnevne hver sin representant. To personer fra staben bes også om å delta.

MKR 62/08   Oppnevning av medlemmer til Det Norske Bibelselskaps representantskap 2009-2011 (KM-sak)

Sammendrag

Kirkemøtet er av Det Norske Bibelselskap bedt om å oppnevne syv medlemmer til Bibelselskapets representantskap. Det er Kirkerådet som tidligere har foreslått for Kirkemøtet hvem disse medlemmene skal være. Men siden Bibelselskapet er et økumenisk foretak, har KR nå anmodet om at MKR overtar denne oppgaven.

De syv nåværende medlemmene ble av KM oppnevnt for perioden 2007 til 2009. Men i e-post fra Bibelselskapet datert 13. desember 2006 påpekes det at den perioden KM har oppnevnt for, ikke faller sammen med den treårsperioden Bibelselskapet opererer med for sitt representantskap. Derfor anses oppnevningen i 2006 bare å gjelde for 2007 og 2008, og nytt representantskap skal møtes i mai 2009.

Den oppnevningen som skal skje på KM i år, vil derfor gjelde for treårsperioden fra 2009 til 2011.

MKR-62/08 Vedtak:

Mellomkirkelig råd foreslår for Kirkemøtet at følgende personer oppnevnes til Det Norske Bibelselskaps representantskap 2009 til 2011:

Kirkerådets direktør (gjenoppnevnt)
Mellomkirkelig råds nestleder (ny)
Inga Marie Nordstrand (gjenoppnevnt)
Ester Walgermo (gjenoppnevnt)
Ingvar Nevland (gjenoppnevnt)
Ann-Mari Aas (gjenoppnevnt)
Bierna Bientie (gjenoppnevnt)

Neste møte i Mellomkirkelig råd: **25.-26. februar 2009** på Kirkens hus, Oslo.

Vedlegg:

Uttalelse om Norsk engasjement i Afghanistan
Uttalelse om norsk asylpolitikk i Norge

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Norsk engasjement i Afghanistan

Uttalelse fra Mellomkirkelig råd samlet i møte 8.-9. september 2009

1. Det norske engasjementet i Afghanistan har i mange år bestått av humanitær innsats og bistand til utvikling av det sivile samfunn. Dette har skjedd gjennom norske og internasjonale organisasjoner, bl.a. Kirkens Nødhjelp. Humanitær innsats og bistand til utvikling bør også i fremtiden være et hovedformål i norsk engasjement overfor den hardt pressede befolkningen i Afghanistan.
2. Fra Den norske kirkes side blir den geistlige betjening av norske militære styrker ivaretatt av Feltprestkorpset. Dette er en kirkelig enhet som gjennom en årrekke har arbeidet med etiske spørsmål vedrørende krig og fred og bruk av militær makt. Ikke minst i de senere årene har Feltprestkorpsets kompetanse vært styrket på dette feltet. Det er grunn til å fremheve verdien av denne innsatsen som i vesentlig grad bidrar til reflektert åndelig og etisk veiledning, også i forhold til kompliserte konflikter som den vi ser i Afghanistan.
3. Norges militære engasjement i Afghanistan har vært diskutert siden NATO-operasjonen startet i 2001. Det er nødvendig og viktig med en kontinuerlig debatt rundt dette militære engasjementet. Innsatsen i Afghanistan er basert på et mandat fra FN om å ivareta sikkerheten i landet inntil de afghanske myndighetene er rede til å ivareta dette ansvaret. Med et FN-mandat i ryggen står ISAF-styrkene i en folkerettslig legitim operasjon. Også etisk sett anerkjenner vi at militær makt kan være et legitimt virkemiddel for å beskytte sivilbefolkningen og for å forhindre at terrorister og kriminelle grupper skal forhindre oppbyggingen av afghanske samfunnsinstitusjoner. Det svekker imidlertid legitimiteten i oppdraget at ISAF-styrkene i deler av Afghanistan opererer tett sammen med USAs styrker under Operation Enduring Freedom (OEF). Mellomkirkelig råd mener ISAF bør være den eneste internasjonale militærstyrke i Afghanistan. OEF bør avsluttes, og ISAF bør gis ytterligere ressurser for å kunne håndtere sikkerheten i hele Afghanistan.
4. De norske styrkene som tjenestegjør i Afghanistan fortjener vår respekt og anerkjennelse. De har tatt på seg et svært krevende og farlig oppdrag når de forsøker å gjøre Afghanistan tryggere og mer stabilt. Vi vil likevel understreke at hver soldat har et selvstendig etisk ansvar for de krigshandlinger han eller hun måtte ta del i. At norske soldater deltar i den væpnede konflikten, må heller ikke forhindre oss fra å vurdere selve konflikten og om NATOs virkemidler og strategi for Afghanistan står i samsvar med det en ønsker å oppnå.

5. Vi ser med bekymring på den alvorlige utviklingen i Afghanistan. Den truer hele utviklingen i landet, og gjør det svært vanskelig for FN personell, bistandsorganisasjoner og humanitære organisasjoner å utføre sine oppgaver. En rapport fra juli 2008 utgitt av Agency Coordinating Body for Afghan Relief (ACBAR) forteller at ikke siden 2001, da Taliban ble jaget fra makten, har voldsnivået i Afghanistan vært høyere. Det er ikke bare Taliban-opprørere som står bak volden. Interne oppgjør i klansamfunn og kriminelle banders herjinger fører til flere voldshandlinger og økt usikkerhet. Også NATOs militæraktivitet har medført sivile tap. Det er viktig å stille spørsmål ved NATOs strategi, når det etter 7 års tilstedeværelse ikke vises noen synlige tegn på at voldsnivået i Afghanistan er på vei nedover.
6. Mellomkirkelig råd har merket seg at NATO på sitt toppmøte i Bucuresti i april i år har bestemt seg for å være i Afghanistan i lang tid. NATO forpliktet seg på dette møtet også til å; gi et større ansvar for sikkerhet og gjenoppbygging til afghanske myndigheter; legge til rette for en samlet militær og sivil tilnærming; samt innlede et forsterket samarbeid med afghanske naboland, som Pakistan. I denne sammenheng ber vi norske myndigheter særskilt om å:
  - styrke enda mer den sivile og humanitære tilstedeværelsen i Afghanistan
  - bruke sin innflytelse i internasjonale fora, først og fremst i FN, samt å øve press på NATO, for at også det internasjonale engasjementet skal forsterke den humanitære og sivile innsatsen
  - jobbe for at FN kan spille en viktigere rolle i den sivile gjenoppbyggingen fremover. Medlemslandene må utfordres til å utruste FN slik at organisasjonens overordnede, koordinerende og planleggende rolle i Afghanistan blir styrket
  - jobbe for at oppdraget gradvis kan overføres til de legitime nasjonale myndigheter.
7. Sikkerheten til sivilbefolkningen og til de humanitære organisasjonen må være høyeste prioritert. Vi vil oppfordre alle parter til å skille mellom stridende og ikke-stridende. Vi vil samtidig understreke nødvendigheten av å tilpasse all maktbruk til det som er nødvendig for å oppnå de militære operasjonenes hensikt (proporsjonalitet), slik dette er bestemt gjennom ISAF-styrkenes FN-mandat.
8. For å lykkes med gjenoppbyggingen i Afghanistan, må militære aktører være bevisst sin særskilte rolle og mandat innenfor operasjonsområdet. Det humanitære rom må vernes, slik det er fastslått i folkeretten. Oppgaver knyttet til gjenoppbygging må ledes av de sivile aktørene. De militære styrkenes rolle er å skape sikkerhet og beskyttelse slik at andre aktører kan utføre oppgaver innenfor sitt mandat, det være seg politiarbeid, nødhjelp, bistand til utvikling, støtte til bygging av samfunnsinstitusjoner osv. Vi registrerer at flere bistandsorganisasjoner har uttrykt kritikk av bruken av militært personell til gjennomføringen av utviklingsprosjekter i Afghanistan. Når militære også bidrar i arbeidet med f.eks. å bygge brønner, skapes det usikkerhet i lokalbefolkningen om hva det skal forventes av det militære nærværet og hva som er de sivile myndigheters ansvar.

9. I et land med en så konfliktfylt historie, og med så mange motstridende parter, er behovet for forsoning og gjenopprettede relasjoner stort. Det er på denne bakgrunn grunn til å advare mot en for ensidig og kategorisk fremstilling av Taliban. Taliban er ingen homogen gruppe, og det er ikke alle som slutter seg til Taliban av ideologisk grunner. Med utgangspunkt i den kristne tanken om alle menneskers gudgitte likeverd mener vi at en aldri kan lukke dialogens dør. Vi oppfordrer derfor norske myndigheter til å støtte utforskningen av mulighetene for samtaler med Taliban om å finne en politisk løsning. Det vil være viktig at slike samtaler er del av den overordnede strategiske planen for Afghanistan, og at det er en forståelse mellom det internasjonale samfunnet og afghanske myndigheter om hvordan samtalen skal drives.
10. I motstanden mot den langvarige internasjonale tilstedeværelsen i regionen kan det også høres legitime anliggender knyttet til manglende respekt for kulturell identitet, egenverd og et folks stolthet. Det å lytte til disse anliggende, uten å gå på akkord med grunnleggende prinsipper om sivilbefolkningens rettigheter, kan være et viktig tegn på ydmykhet og respekt for islamsk kultur og tro. Fra vårt kirkelige ståsted vil vi i denne sammenheng understreke de muligheter som ligger i å ha dialog med religiøse ledere i Afghanistan. Dette kan være et viktig bidrag i demokratibyggningen på lang sikt.
11. Bruk av militærmakt alene skaper ikke fred. Militær makt er legitim bare når andre virkemidler ikke er tilstrekkelig for å verne sårbare befolkninger, og da bare sammen med andre virkemidler som er bedre egnet til å sikre mennesker grunnleggende humanitære, sivile og politiske rettigheter. Å skape en varig bedring av levekårene for lokale afghanere blir derfor et viktig internasjonalt bidrag for å få lokalbefolkningen over fra Talibans stadig økende innflytelse og kontroll. Vi er glad for den prioritering som norske myndigheter har vist den siste tiden med å øke og forsterke den sivile bistanden til Afghanistan.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Uttalelse om norsk asylpolitikk i Norge

Uttalelse fra Mellomkirkelig råd samlet i møte 8.-9. september 2009

Mellomkirkelig råd er bekymret for signalene regjeringen sender ut med sitt forslag om innstramminger i asylpolitikken. De kan svekke det asylinstituttet Regjeringen sier den vil styrke. Retten til opphold eller retten til å søke om opphold gjelder Norges internasjonale forpliktelser. Menneskers behov for å søke om beskyttelse skyldes deres livsforhold i verden. Disse forholdene er ikke betinget av budsjettendringer og partipolitiske posisjoneringer i Norge. Norske myndigheter må vise at vi tar ansvar. Våre store ressurser forplikter oss på en særskilt måte.

1. Det siste året har det kommet flere asylsøkere til Norge enn vi har vært forberedt på. Mellomkirkelig råd for Den norske kirke oppfordrer norske politikere til å møte denne situasjonen med klokskap og ansvarlighet. Det er en felles og nasjonal oppgave å gi asylsøkere en verdig og rettferdig behandling. Norske kirkeledere oppfordret i august menigheter og kommuner til å ta imot asylsøkere med nestekjærlighet, og mange steder gjøres det allerede en betydelig innsats. Det er rikspolitikeres ansvar å legge til rette for at kommunene kan håndtere en situasjon med en økning i antall asylsøkere. Det innebærer at de må bidra med både konstruktive holdninger og realistiske rammebetingelser.
2. Norge er del av et internasjonalt fellesskap hvor millioner av mennesker er tvunget på flukt, blant annet som følge av politisk og religiøs forfølgelse. Likevel berøres ikke Norge på langt nær så mye av mennesker på flukt som fattige land i sør. Vår velstand gir oss en spesiell mulighet til å ta imot mennesker i nød.
3. Økningen i antall asylsøkere har ført til ny debatt om norsk asylpolitikk. Dessverre får debatten ofte en fryktskapende undertone. Den tilslører ofte at asylsøkere har rett til å få søknadene sine behandlet, og rett til opphold dersom de oppfyller kriteriene for dette. Asylsøkere må ikke mistenkeliggjøres på generelt grunnlag. Man kan ikke klandre asylsøkerne for at vi har vært for dårlig forberedt på å ta dem i mot.
4. Menneskene som kommer hit må ha et sted å bo mens søknaden behandles. Dette må være et trygt sted hvor man verken risikerer å bli trakassert eller utnyttet, og hvor man blir møtt med anstendighet og verdighet. Mottakene må ha forsvarlig bemanning, gode helsetilbud og en anstendig standard.

5. Regjeringen foreslår å stramme inn asylpolitikken for å verne om asylinstituttet. Mellomkirkelig råd frykter at noen av tiltakene kan bidra til det motsatte fordi de vil hindre mennesker med reelt beskyttelsesbehov fra å kunne søke asyl. Det er kritikkverdig at noen av disse tiltakene kan ramme rettighetene til dem som allerede har fått opphold.

Vi vil blant annet peke på følgende:

a) Opphold på humanitært grunnlag

Ved å ikke ta hensyn til en gruppevurdering i forhold til det enkelte landområdet risikerer myndighetene at retten til opphold på humanitært grunnlag strammes uforsvarlig mye inn.

b) Enslige mindreårige asylsøkere

Ved å gi "begrensede tillatelser uten rett til fornyelse" for enslige mindreårige over 16 år kan myndighetene i realiteten utsette avslaget til barn fram til de når myndighetsalder. Barnekonvensjonen tillater ikke utsending av enslige barn, og regjeringen må ta intensjonen i denne forpliktelsen på alvor. Å sette barns liv på vent er både uansvarlig og motvirker integreringen av disse.

c) Familiegjenforening

Å ikke kunne bli gjenforent med sin familie før det har gått fire år rammer dem som får innvilget opphold. Retten til å være sammen med familien sin kan ikke være betinget av utdanning eller arbeid.

d) UNHCR-anbefalinger

FNs anbefalinger (UNHCR) må i større grad sette standard for norsk asyl- og flyktningspolitikk. Når regjeringen reduserer Stornemndas rolle, legger den opp til politisk å kunne overstyre FN-anbefalinger ut fra innvandringsregulerende hensyn.

e) Behandlingsform i Utlendingsnemnda (UNE)

Mellomkirkelig råd har tidligere tatt til orde for at langt flere saker må få full nemndbehandling i UNE. Forskriften som skal regulere behandlingsformen i UNE må av rettssikkerhetsmessige grunner åpne for at flere saker i UNE får behandling i full nemnd – ikke omvendt.

f) Returavtale til Irak

Mellomkirkelig råd forutsetter at en tilbaketakelsesavtale med Irak ikke innebærer retur før det er trygt. Våre internasjonale kontakter og kirkelige nettverk melder at per dags dato er det ikke trygt å returnere til Irak.

Protokoll

Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg (MKR/AU)

8. desember 2008

Kirkens hus, Oslo

Til stede:

Berit Hagen Agøy (leder), Berit M. Andersen (representant for Bispemøtet), Benedicte Aschjem, Erlend Rogne og Einar Vegge

Fraværende:

Benedicte Aschjem

Til stede fra sekretariatet:

Sven Oppegaard (hele møtet), Beate Fagerli og Gard Lindseth (til sakene 28, 29, 30)

Saksliste

Sak MKR/AU 24/08: Protokoller

Sak MKR/AU 25/08: Rapporter

Sak MKR/AU 26/08: Orienteringssaker

1. TN-seminar om evangelisk luthersk kirkeforståelse
2. Fagdag 2008 om Internasjonale spørsmål i kirkelig utdanning
3. Liturgireformen

Sak MKR/AU 27/08: MKR-møter våren 2009

1. Forslag til saksliste til møtet 25.-26. februar 2009. Opplegg
2. Opplegg for maimøtet

Sak MKR/AU 28/08: Kirkemøtesaker

1. Oppfølging av saker fra KM 2008
2. KM 2009

Sak MKR/AU 29/08: Årsplan for Avdeling for økumenikk og internasjonale spørsmål 2009

Sak MKR/AU 30/08: Oppfølging av kirkeavtaler

Sak MKR/AU 31/08: Nominasjon av generalsekretær til LVF

Sak MKR/AU 32/08: Situasjonen i KV

MKR/AU 24/08 Protokoller

---

1. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 13.06.2008

Vedtak:

Protokollen ble godkjent.

2. Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 9.-10.09.2008

Vedtak:

Protokollen tas til etterretning og oversendes MKR for godkjenning.

MKR/AU 25/08 Rapporter

- Rapport nr. 31/2008 **Gard Lindseth**
Rapport fra reise til Syria og Israel/Palestina 21.-28. april 2008 for unge i Den norske kirke
- Rapport nr. 35/2008 **Gerd Marie  dna**
Rapport fra The European Inter-Religious Encounter 22.-25.05.2008 i Rovereto, Italia
- Rapport nr. 39/2008 **Kristine Hofseth Hovland**
Rapport fra European Christian Environmental Network, Milano, 24.-28. september 2008
- Rapport nr. 40/2008 **Raag Rolfsen**
Report from AGAPE Consultation on Linking Poverty, Wealth and Ecology (PWE): "African Ecumenical Perspectives", Dar es Salaam, Tanzania, 5-9 November 2007
- Rapport nr.42/2008 **Estrid Hessellund**
Rapport fra Syng Håp-turné 16.-21.9.2008. Sang og musikk fra kirke og kultur i Asia
- Rapport nr.43/2008 **Erlend Rogne**
Rapport fra FNs 63. generalforsamling, 13.-20.10.2008 i New York

Vedtak:

Rapportene tas til orientering.

MKR/AU 26/08 Orienteringssaker

---

1. TN-seminar om evangelisk luthersk kirkeforståelse
2. Fagdag 2008 om Internasjonale spørsmål i kirkelig utdanning
3. Liturgireformen

Vedtak:

Sakene tas til orientering.

MKR/AU 27/08 MKR-møter våren 2009

Forslag til saksliste til møtet 25.-26. februar 2009

Vedtak:

MKR/AU godkjenner sakslisten for møte i Mellomkirkelig råd 25.-26. februar 2009.

MKR/AU 28/08 Kirkemøtesaker

---

1. Oppfølging av saker fra KM 2008

A. Bærekraftreformen

MKR/AUs behandling:

Staben orienterte om arbeidets gang fremover. Åpningsmøtet i prosjektgruppen vil finne sted i løpet av desember. MKRs og KRers respektive roller skal avklares. Det politiske, økumeniske og internasjonale er normalt MKRs ansvar. Det forventes at ansvaret vil bli delt mht. det politiske engasjementet. Arbeidet frem mot København vil være et særlig ansvarsområde for MKR. Også når vi arbeider politisk, er det ut fra vår teologi. Nettstedet "Klimakirken.no" er et samarbeidsprosjekt med Kirkerådet, Presteforeningen o.a. om de etiske sidene ved miljøproblematikken. Det er naturlig at KR klarlegger hvordan ansvaret ivaretas helhetlig, samtidig med at MKR ivaretar sine spesielle områder. Erfaringer fra søsterkirker må tas inn i perspektivet. MKR har et spesielt ansvar for samarbeidet med NKR. Teologisk nemnd representerer også en ressurs.

Vedtak:

MKR/AU slutter seg til den forståelsen av samarbeidet og ansvarsfordelingen mellom MKR og KR som er klarlagt, dvs. at hovedansvaret for oppfølgingen ligger i KR, og at MKR bidrar på det politiske, økumeniske og internasjonale feltet, særlig fram mot København-møtet i desember.

B. Kirkene i Midtøsten

MKR/AUs behandling:

Takk til staben ble fremført for det gode forberedelsesarbeidet og for innsatsen forut for og under Kirkemøtet. Det ble notert at KM-dokumentet ikke ble møtt med kritikk, og at KMs vedtak ble omfattende og konkret på samme tid. I etterkant er spørsmålet stilt om islamismen er en enda større fare enn det som er skrevet inn i teksten. Dokumentet ser saken fra kirkenes synspunkt, at det å tegne skarpe konfliktlinjer ikke tjener saken for de kristne. Biskop Munib Younan satte et vesentlig preg på møtet.

Oppfølging av KM-vedtaket er spesifisert i årsplanen for 2009. Følgende momenter ble løftet frem:

- Offersøknader til menighetene: Her er det viktig å gjøre oppmerksom på at menighetene kan henvende seg til MKR for å få til lokalt engasjement. Offersøknad fra Dnk må avklares med NKR og Karibu.
- Redigere KM-dokumentet til bruk for menighetene.
- KM-vedtaket oppfordrer oss til å fortsette med de arbeidsmetodene vi har tatt i bruk. Arbeidet for en bedre kontakt med de messianske jødene kan være en måte å få mer åpen kontakt mellom det norske miljøet og det lokale kristne miljøet i Midtøsten.
- I årsplanen for 2009 ligger det mye penger til delegasjonsreiser. Det gjelder å unngå for mye energi på høyprofilerte tiltak på bekostning av det lokale. Ungdommer bør være med. Viktig med briefing i forkant og bearbeidelse i etterkant.

Vedtak:

MKR/AU er tilfreds med den tilretteleggelsen av oppfølgingsarbeidet som ligger i årsplanen, og fremhever de momentene som kom fram under drøftingen.

C. "To kirker – én tro" Avtale mellom Den norske kirke og Frikirken

MKR/AUs behandling:

MKR/AU registrerte med tilfredshet at saken etter omstendighetene hadde fått en positiv avslutning på KM, med synodeformann Arnfinn Løyning tilstede. Uttalelsen som KM føyde til protokollen, konstaterer at de to lutherske kirkene i Norge allerede er i kirkefelleskap gjennom LVF, og at det i tiden som kommer, vil være en oppgave å klargjøre hva dette betyr i praksis, bl.a. på de områdene som avtaleteksten tar for seg. Staben ser for seg jevnlig kontaktmøter med Frikirken, hvor de aktuelle samarbeidsområdene blir drøftet og avklart.

Vedtak:

MKR/AU ser positivt på at betydningen av kirkefelleskapet mellom Den norske kirke og Frikirken (gjennom LVF) blir drøftet og avklart i tiden fremover, selv om den omfattende avtalen ikke blir noe av.

2. KM 2009

Hovedtema for KM 2009 er Den tredje trosartikkel. I denne sammenheng er det naturlig for MKR å arbeide med et tema som gjelder kirken. To mulige emner peker seg ut:

- A. Et KM-dokument om evangelisk-luthersk kirkeforståelse, jfr. MKR/AU sak 13/08, pkt 1, TN-sak 04/08, TN/AU aug. 08, pkt 1, TN-sak 12/08.

B. Migrantmenigheter i Norge. Saken har ikke vært behandlet i MKR, men ble diskutert i tilknytning til Ingrid Vad Nilsens innledning på MKR-møtet på Hamar i september 2008.

Vedtak:

MKR/AU ber staben drøfte mulige KM-saker fra vår side med KR, og legge frem en sak om dette på MKR-møtet i februar 2009.

MKR/AU 29/08   Årsplan for Avdeling for økumenikk og internasjonale relasjoner 2009

Sammendrag:

I forberedelsen av årsplan for MKR i 2009 er delmålene formulert så skarpt som mulig med henblikk på målbarhet og risikostyring. Dette er i tråd med dagens retningslinjer for statlig virksomhetsstyring.

For å bygge opp årsplanen nedenfra, tas utgangspunkt i en nokså omfattende liste av delmål og tilhørende tiltak. Her inkluderes også i år såkalte "veibeskrivelser", dvs. konkretiserende opplysninger om hvordan staben tenker tiltakene iverksatt og gjennomført i 2009.

Siden avdelingens virksomhet ikke faller inn under de områdene som er spesielt etterspurt i tildelingsbrevet fra KKD, og bare i en viss grad faller innenfor de saksfeltene hvor det foreligger KM-vedtak, er delmålene for det vesentlige betraktet som "interne", det vil si at de bare skal godkjennes av MKR, og ikke av KR.

Planene skal prioriteres i forhold til den helhetlige planen for de sentralkirkelige råd, slik at noen av avdelingens delmål blir tatt inn i den helhetlige oversikten for Kirkerådets virksomhet. Veibeskrivelsene vil ikke følge med videre inn i den prioriterte planen. Delmålene som tas med, vil imidlertid være ledsaget av en risiko- og konsekvensvurdering.

MKR/AUs behandling:

MKR/AU uttrykte tilfredshet med det omfattende arbeidet som er nedlagt i utarbeidelsen av årsplaner for 2009.

Vedtak:

MKR/AU støtter avdelingens planer for sitt arbeid i 2009.

MKR/AU 30/08   Oppfølging av kirkeavtaler

MKR/AUs behandling:

På bakgrunn av rapportene fra Brasil og Sør-Afrika diskuterte MKR/AU hvordan avtalene med kirkene i disse landene og i Det hellige land skal følges opp. Som en oppfølging av høstens delegasjonsreise til Sør-Afrika vil samarbeidspartnerne i Norge (KN, NMS, Karibu,

samt Oslo og Stavanger bispedømmer) innkalles til et møte i januar neste år for å samtale om utfordringene i samarbeidet med ELCSA. Det er også viktig å se på tildelingen av OVF-midlene i lys av denne saken.

Vedtak:

Sekretariatet bes komme med forslag til klare oppfølgingspunkter av Dnks kirkeavtaler til MKR-møtet i februar.

MKR/AU 31/08   Nominasjon av generalsekretær til Kirkenes Verdensråd

Sammendrag

Den norske kirke er som medlem av både Det lutherske verdensforbund og Kirkenes Verdensråd i stand til å nominere til stillingene som generalsekretær i begge disse organisasjonene.

En formell invitasjon til dette er kommet i brev av 31. oktober 2008 fra presidenten i Det lutherske verdensforbund (LVF). På sitt møte i september vedtok MKR, på grunn av tidsfaktoren, å delegere ansvaret for nominasjonen til MKR/AU.

Det har i høst vært en aktuell mulighet å foreslå generalsekretær Olav Fykse Tveit som kandidat til generalsekretærstillingen i LVF. I senere tid er det imidlertid blitt klart, bl.a. i kontakt med andre kirker og partnere, at en nominasjon fra norsk side av Fykse Tveit til KVs generalsekretærstilling vil være vel så aktuell. En stillingsbeskrivelse for denne stillingen er nylig mottatt fra Genève.

MKR/AU vurderer Olav Fykse Tveits kvalifikasjoner som særskilt godt egnet i forhold til de utfordringene KV står overfor i den aktuelle situasjon og i tiden som kommer, og vil derfor gå inn for hans kandidatur. MKR/AU legger her vekt på hans brede erfaring med KVs globale engasjement og programarbeid, hans faglige styrke innenfor økumenisk teologi, og hans evne til med integritet å bygge relasjoner og konsensus i kompliserte saker.

Vedtak:

1. MKR/AU foreslår at Den norske kirke fremmer generalsekretær dr. theol. Olav Fykse Tveit som kandidat til stillingen som generalsekretær i Kirkenes Verdensråd. En ber Kirkerådet følge opp saken i samråd med Bispemøtet.
2. MKR/AU vil i nærmeste fremtid behandle nominasjonen til generalsekretærstillingen i LVF og Den norske kirkes eventuelle støtte i denne sammenheng til kandidater fra andre kirker.

MKR/AUs behandling:

Situasjonen i KV ble drøftet i forbindelse med nominasjonen til stillingen som generalsekretær.

MKR/AU 33/08 LVBs Nasjonalkomité

MKR/AUs behandling:

Frikirken vil være vertskap for dagens møte 8. desember. Følgende saker foreligger til behandling:

- Situasjonen etter Frikirkens Synodemøte og Den norske kirkes Kirkemøte
- Forholdet mellom de lutherske kirker og organisasjoner i Norge
- Ny generalsekretær i LVB
- LVBs fornyelse
- Forberedelse til generalforsamlingen i Stuttgart 2010
- Fremtidig arbeidsform i Nasjonalkomitéen.

Vedtak:

MKR/AU tar den foreslåtte sakslisten til etterretning.

Neste møte i MKR/AU: **15. april 2009 kl 10-14 på møterom 1C (Borg).**

